

Liberals d'Andorra

Discurs inicial de Jordi Gallardo president del Grup Parlamentari Liberal Debat d'Orientació Política - 18 de setembre del 2018

Ahir el cap de Govern ens va fer un balanç de les seves dues legislatures i un petit dibuix, sent molt generós, de les prioritats de la seva recta final al capdavant de l'executiu. Però **ni el seu balanç és el que fa la societat andorrana, ni les seves prioritats mostren les necessitats del país.**

Vostè ahir senyor cap de Govern va pretendre erigir-se en un gran estadista, fent un discurs de tó conciliador, però lamento dir-li que arriba tard, massa tard. Ahir va citar a anteriors caps de govern per demostrar que també ha tingut una visió per aquest país i, sento dir-li també, que marxarà sense que sigui així, ni tan sols amb el benefici de la perspectiva històrica que ahir ens demanava.

És més, em demano si vostè sent per aquesta cambra el respecte que es mereix la institució del Consell General. **Ahir va quedar demostrat que menysté un cop més aquesta institució.** Durant l'any legislatiu hi han dos grans debats polítics, el d'orientació i el del pressupost. Traspassant com ha fet vostè el debat d'orientació a la tardor solapant-lo pràcticament amb el del pressupost, el debat del pressupost perd sentit.

Senyor cap de Govern **s'ha posat per sobre del Consell General**, és la seva darrera acció per mirar de desballestar el Consell General, **un dels grans llegats de la seves dues legislatures, el desmantellament de les institucions.** Reprogramar un discurs d'orientació a escassos mesos d'acabar un mandat no té cap tipus de sentit, llevat que es vulguin aportar noves accions importants.

Però en el cas d'aquesta legislatura com va quedar demostrat ahir, difícilment orientaran en màxim sis mesos el que no han sabut concretar els darrers set anys i mig.

Estem fent el debat d'orientació perquè vostè encara no té successor, què és el que comptava que tindria resultat. Per això va anunciar l'any passat que no hi haurien més debats d'orientació. Fins i tot amb això hauran estat capaços de demostrar improvisació.

El seu Govern ha estat el de les promeses incomplertes tot i els intents desesperats d'ahir per voler fer creure que el país ha avançat gràcies a les grans reformes que han fet. Senyor Martí surti al carrer i copsarà el que la ciutadania sap perfectament: contràriament al que vostè diu, el país està pitjor ara que quan DA va

Liberals d'Andorra

arribar. **Pràcticament vuit anys governant, i s'han limitat a gestionar el dia a dia i en nombroses ocasions de manera maldestre.**

Ahir vam assistir a una escenificació que no va ser altra cosa que un intent de presa de pel i que per sort cada vegada li compra menys gent perquè ja ha esgotat el crèdit de les excuses, senyor Martí.

Vostès van arribar al Govern sense un full de ruta, s'han perdut massa cops pel camí i **deixaran el país en una situació molt delicada i preocupant.** On va el país ens demanem? On porten Andorra? Amb vostès, a la deriva.

Ahir senyor Martí, va citar a alguns excaps de Govern, i va intentar demostrar que trenta anys després, segons va dir vostè mateix, ha fet el que ells ja van dir que calia, una mostra més que quan DA va arribar al Govern no sabia que fer. **Es va dedicar a obrir els calaixos, recuperar les propostes dels Governants anteriors i limitar-se a implementar-les perquè la conjuntura el va obligar.**

Però un govern que vol reformar no ha de ser només al lloc i a l'hora adient com va dir vostè, un govern que vol guiar el país ha de liderar, no improvisar sense rumb per oportunisme polític.

Ahir vam escoltar un discurs caduc, repetitiu, victimista i desil·lusionant, símptoma de l'esgotament manifest del Govern de DA, del seu líder i del projecte que encapçala. I el més preocupant, sense cap esperança ni il·lusió pel futur.

Quina és la gran novetat, les grans decisions o els projectes nous respecte al darrer debat d'orientació? Cap. Cap en positiu, però si un llarga llista en negatiu.

El seu discurs ha estat plegat d'excuses per a intentar tancar la llarga llista fracassos. Fracassos que feien d'aquest debat un sense sentit, i que d'haver-ho anticipat, vostè de ben segur senyor Martí s'hagués volgut estalviar.

El que segurament va imaginar com el darrer homenatge personal, ha esdevingut l'obligació de realitzar un exercici de sinceritat, però tot i així ha desapropiat l'oportunitat. La por a no fer el ridícul anul·lant un debat que vostè mateix ja havia descartat prèviament, però sobretot, l'obligació de fer un debat d'orientació cada any de la legislatura, és l'únic motiu que l'ha obligat a comparèixer davant de la cambra.

No li ha quedat altre remei que donar la cara, això sí, cobrint el tràmit del debat amb un discurs avorrit i embafador per la seva inconsistència. Cap, absolutament cap compromís de pes. Ja no té més crèdit per demanar la confiança als ciutadans després de set anys i mig marejant la perdua, art, ja li admeto, en el que vostè és veritable mestre.

Liberals d'Andorra

En tot cas els liberals li agraïm, encara que no sigui per voluntat pròpia, que se'ns presenti l'oportunitat d'explicar a la ciutadania què volem per Andorra. Vostè ha volgut fer balanç, un balanç en línia del que han estat els anys anteriors: així doncs li puc dir que **ha estat any mediocre,**

Sortosament un final de cicle que esperem sigui definitiu, perquè hi ha poc a valorar, i perquè tristament han perdut una gran oportunitat d'afrontar els reptes que tenia i encara té el país. **La realitat demostra que han deixat passar les dues majories que han tingut per poder tirar endavant les grans reformes que molts ciutadans esperaven.**

Especialment desencoratjador va ser la manera de desaprofitar el mandat que li va atorgar els ciutadans amb vint-i-dos parlamentaris, per tirar endavant els canvis profunds i necessaris que el país requeria però va estar **més pendent del tacticisme electoral que d'aprofitar l'oportunitat que se li presentava.**

I si la primera legislatura va ser especialment decebedora, la segona ha estat totalment previsible. Previsible pels que coneixem com entén vostè la política: una suma i resta de vots permanent, i una **manca de cintura política per arribar a acords perquè no creu en el diàleg.**

El resultat de tot plegat ha estat de:

- **Suspens** en el gran objectiu d'aquesta legislatura; l'**Acord d'Associació**
- **Suspens** en el repte ineludible d'afrontar la **reforma sanitària**
- **Suspens** en la proposta que era i és necessària per fer créixer l'economia d'aquest país: la **diversificació econòmica.**
- **Suspens** en les polítiques que han de fer d'Andorra un país d'igualtats: les **polítiques socials.**
- **Suspens** en la reforma que bloqueja el dia a dia dels ciutadans, empresaris i inversors i que a més divideix la societat: **la reforma de la funció pública.**
- **Suspens en la gestió pressupostària** quan el que calia era preparar les finances del país pels nous escenaris
- **Suspens** en la planificació d'una **política d'inversió en infraestructures** necessària i assumible.

També hi ha hagut algun encert senyor Martí, el de continuar l'homologació i la transparència que Andorra havia iniciat quan vostès arriben al Govern.

Liberals d'Andorra

Ara bé, si han estat capaços de seguir la ruta de la transparència financera envers l'exterior marcada per l'Acord Monetari i els organismes internacionals, **han oblidat del tot, la transparència dins del país envers el parlament i els ciutadans**, transparència a la que els hi obliga la Constitució.

Senyor Martí si alguna cosa ha tingut el seu Govern, el dels millors com vostè el va adjectivar, precisament no ha estat la virtut de fer les coses de la millor manera possible.

Crec que quan va animar-se a dir crescut per l'eufòria de la victòria electoral del 2011 que eren el govern dels millors, es va oblidar afegir la paraula "fracassos", **el govern dels millors fracassos**.

Perquè n'han estat uns quants, de ben sonats, que han deixat la credibilitat de la institució i de la classe política ben tocada, especialment aquest segon mandat.

- El millor govern per demostrar com s'han de fer **adjudicacions arbitràries i qüestionables**; sí.
- El millor govern per ser notícia en mitjans nacionals i estrangers per temes que res tenen a veure amb l'exercici de la política i sí amb **accions i situacions clarament qüestionables que ningú de vostès no rebut ni atura**; sí.
- El millor govern per demostrar que **no creuen en el diàleg**; sí.
- El millor govern per fomentar el **clientelisme polític**; també.

Ahir vostè va dir que tot Govern té encerts i desencerts. Senyor Martí la seva llista de desencerts és llarga, de fet és molt llarga, ja tindrem temps de repassar-la durant les rèpliques, però el més greu és que **amb alguns dels fracassos ha posat en joc la pròpia credibilitat del país**.

En resum, el millor govern per demostrar allò que no ha de fer un bon govern.

Arribats a aquest punt, **la millor notícia senyor Martí és que vostè ja és passat**, i ara necessitem parlar del futur més immediat pel qual nosaltres estem treballant i treballarem perquè sigui millor.

Andorra no necessita un canvi, amb això estic d'acord amb vostè, però **el que si necessita de veritat Andorra és una transformació en molts aspectes**, i un d'ells és en la manera de fer política cosa en la qual no coincidim vostè i jo.

Mentre l'acció política estigui en mans dels qui no l'entenen com una eina al servei dels ciutadans, de tots els ciutadans, la transformació no serà possible.

Liberals d'Andorra

Mentre l'acció política sigui una eina al servei d'uns quants destinada a instaurar el clientelisme polític, aquest país no progressarà.

És imprescindible acabar amb la gestió per a uns quants i passar al govern per a tots.

D'una vegada per totes s'han d'acabar els amiguismes, la discrecionalitat i l'arbitrarietat, i cal donar pas a la meritocràcia, la transparència, i el rendiment de comptes.

Aquest ha de ser el camí per on els polítics hem de portar a Andorra, perquè és el que demana la societat andorrana, però vostès no el volen seguir, tal com ha quedat pales en aquests set anys i mig.

Andorra requereix una alternativa política que permeti veure la llum al final del túnel fosc a on l'han portada vostès després de dos mandats amb majories absolutes que no han sabut ni volgut, gestionar a favor del país, si no a favor dels seus interessos.

Aquest futur pròxim que nosaltres estem convençuts que serà millor, ha de portar el rigor, la credibilitat, i la transparència que vostès no representen i que tant necessita Andorra.

Cal un projecte que no divideixi els esforços de la gent si no que els sumi, per ser més forts com a país. Prou de dividir, anem a sumar en favor d'Andorra.

Per aquest motiu, perquè vostè ja és passat i estem revivint amb el seu discurs el soliloqui dels darrers anys, voldria dirigir-me als ciutadans d'aquest país per explicar que **els liberals sí que tenim projecte de present i de futur, i que som una alternativa real i diferent.**

La seva etapa acaba avui senyor Martí, i esperem poder-ne començar una de nova.

Una etapa que aporti el diàleg que vostès no han sabut ni aportar, ni oferir, en aquells temes que requereixen de consens.

Una etapa que entengui que la societat andorrana d'avui no vol més opacitat.

Una etapa liderada per persones que es comprometin a **actuar dins del marc de la legalitat** i no en la línia de la al·legalitat, o la finia línia del que és èticament reprobable o no.

Una etapa que porti prosperitat i oportunitats per a tothom, no només per alguns.

Liberals d'Andorra

En definitiva, una etapa durant la qual l'acció política s'entengui com un servei d'interès general i públic per a tots.

Andorra necessita recuperar la confiança, la credibilitat, l'autoestima i el seu bon nom.

Cal un projecte obert a tothom amb voluntat de servir als ciutadans d'Andorra i això no ho poden representar vostès després de demostrar com actuen i en favor de qui actuen.

Ahir vostè no va fer cap referència a un futur il·lusionant per Andorra.

Portem gairebé vuit anys dins d'un bucle, fent-nos creure que ho han canviat tot, quan en realitat tot segueix gairebé igual, o pitjor, i han construït una realitat paral·lela que ja només es creuen vostès.

Negar allò que és evident juntament al màrqueting i les campanyes de publicitat ja no resulta suficient per **continuar amagant el seu fracàs**.

Mentre la societat andorrana evoluciona i vol participar de les decisions importants, vostès s'han quedat **ancorats en una època on es governava sense compartir ni informació ni responsabilitats**. La seva és una política del segle passat.

Hem de donar les eines a la societat perquè els canvis que ha de fer el país es puguin debatre. **Tenim la responsabilitat d'assegurar el debat si la majoria de la societat andorrana el reclama de forma responsable i serena**.

No es pot governar un país d'esquenes a la voluntat de la majoria de la societat obviant els seus reclams, com tampoc no es poden afrontar els debats des de l'ímpetu i la precipitació.

Cal la serenor obligada imprescindible per valorar les grans decisions, com també cal la valentia que requereix discutir-les.

No hi ha cap altre camí. No obstant això, hi ha qui després de vint-i-cinc anys continua oposant-se a qualsevol reforma institucional amb el pretext que van molt lluny, o perquè pensen que el que es proposa és insuficient.

Els liberalsensem que només escoltant a la societat andorrana farem avançar el país.

Perquè avançar no vol dir acabar amb l'actual sistema institucional.

Avançar vol dir que la societat andorrana opina, i que un cop escoltada, **els polítics hem de treballar per donar resposta a l'opinió majoritària**. Si creiem en les

Liberals d'Andorra

andorranes i els andorrans, nosaltres si que hi creiem, sabran triar el millor per aquest país com han fet sempre.

Només proposant debats clars i responsables que impliquin conèixer l'impacte de les decisions i les possibles alternatives, només des d'aquest punt de partida, seguirem avançant com a país i com a societat.

Aquest és el nostre rol com a projecte polític diferent a la resta, **no defugir el debat, no evitar les reclamacions de la nostra societat**, perquè no ens fa por escoltar.

Els liberals proposem afrontar els grans reptes d'Andorra des del diàleg amb els sectors socials i econòmics del país, i no imposar a tota la societat el criteri dels qui governen.

Liberals d'Andorra hem començat a construir un projecte sobre la base de tres pilars: Invertint en el país i les persones, millorant la competitivitat i eliminant burocràcia, i ajudant als que assumeixen riscos i contribueixen en el creixement d'Andorra .

El repte primer com a projecte polític és dotar a la societat andorrana de les condicions necessàries per créixer.

Aquest objectiu pretén **assegurar el desenvolupament econòmic del país**, i passa per impulsar i ajudar al sector privat a crear llocs de treball. El nostre projecte treballarà per permetre que aquelles persones que vulguin emprendre, treballar o invertir, ho puguin fer amb les mateixes oportunitats. Com ho hem d'assegurar?

Els liberals proposem una inversió efectista pensada per:

En primer lloc, **determinar i executar les infraestructures que li calen al país** per recuperar volum turístic i assegurar també la qualitat de vida dels que hi residim.

En segon lloc, **invertir en la protecció i la sostenibilitat del medi ambient** com a font de riquesa, i també en una transformació de l'agricultura i ramaderia.

I en tercer i darrer lloc, **invertint en els joves perquè puguin decidir el seu futur.**

La formació i l'excel·lència ha de ser el camí pensat per als joves que construeixen avui el seu demà. Aquests han de trobar a Andorra les possibilitats laborals per desenvolupar els seus reptes professionals. Hem de creure, de fet nosaltres ho fem, en el talent dels joves.

Liberals d'Andorra

El nostre projecte invertirà en les persones per qualificar-les i dotar-les de les millors competències possibles de manera que després es puguin desenvolupar en els àmbits on se sentin realitzades i més productives, amb l'objectiu que un cop assolit el seu grau de realització personal, ajudin al país a ser més competitiu.

El segon repte és la competitivitat, la baixa fiscalitat i l'eliminació de la burocràcia.

S'han reduir les càrregues i les traves amb que topen els inversors, empresaris i emprenedors alhora de tirar endavant els seus projectes, i els impediments que troba la ciutadania en gestionar el seu dia a dia amb l'administració.

Una administració pública amiga, que faciliti i acompanyi ha de substituir al model d'administració que posa traves i duplica processos.

Volem una administració moderna, formada, reconeguda i dignificada. L'Administració Pública no l'hem de veure ni percebre com un llast per al país, sinó com un dels motors que ens farà ser més competitius.

No podem limitar la nostra valoració del sector públic a aspectes quantitius. El debat no és si tenim o no massa treballadors públics.

Hem de posar també a la balança aspectes qualitius. Cal, però, un canvi de model, de la base cap amunt, en l'administració i en la manera de percebre-la per part de tots.

Simplificar serveis i tràmits ens ajudarà a ser més competitius, però no és assumible sense un **pla estratègic transversal de l'Administració Pública** com han fet d'altres països.

Un pla que permeti dimensionar les càrregues de treball amb l'ajut de la tecnologia i alhora que permeti reduir costos mantenint o rebaixant la pressió fiscal. Insisteixo, no és la Funció Pública el que cal reformar, sinó l'Administració Pública en la seva globalitat i aquí entren també les parapúbliques.

El nostre ha de ser un model de baixa fiscalitat. És essencial per poder continuar sent atractius com a destinació per als sectors econòmics més madurs com el turisme i el comerç, mantenir el diferencial fiscal.

Hem d'afegir al diferencial fiscal, però, la seguretat jurídica per poder també captar no només turistes sinó també inversors.

Liberals d'Andorra

Sense seguretat jurídica no aconseguirem diversificar la nostra economia. La seguretat jurídica no rau només en dur a terme algunes reformes del sistema jurídic.

La seguretat jurídica també ve donada per la confiança i l'estabilitat que dona el sistema legislatiu d'un país. Tenir trenta-dos textos legislatius a tràmit sense el temps suficient per avaluar-los no és oferir seguretat jurídica, ni tampoc ho és, canviar les regles del joc a mitja partida com vostès han fet aquesta legislatura.

Finalment, no tan sols no podem augmentar la pressió fiscal a la classe mitjana, que és la que més ha suportat l'augment dels impostos, si no que hauríem d'explorar vies per reduir-la.

Cal reduir i fer un esforç en la despesa i el dèficit públic, i no incórrer en l'afany recaptatori des de l'administració per tapar els dèficits de gestió com s'ha fet els darrers anys.

El tercer repte és la protecció dels que han crescut en Andorra i l'han fet créixer, així com d'aquells que tenen la responsabilitat de conduir el país en el futur.

Hem d'estar atents a la vulnerabilitat social de la nostra gent gran i d'altres col·lectius sensibles. Els més fràgils sovint no són els primers a buscar ajuda, perquè no saben com demanar-la o bé perquè no confien en el sistema.

Hem d'assegurar un **acompanyament social digne a la nostra gent gran i dels més vulnerables.**

Hem de posar en valor el paper dels nostres treballadors socials, confiar en el seu criteri i donar-los-hi marge de maniobra en la presa de decisions.

Els treballadors socials han de poder passar més temps al carrer, conèixer les famílies, el barri i la parròquia. L'empatia no és legislar, fer lleis no sempre és la solució.

Així mateix, **el nostre sistema de pensions necessita una reforma per fer-lo sostenible** i una transparència que permeti als cotitzants saber en qualsevol moment l'import de la pensió amb que podran comptar el dia de la seva jubilació per poder prendre decisions d'estalvi i poder planificar la seva vida d'acord amb la seva jubilació.

Invertir en els nostres padrins és agrair, reconèixer i retornar el seu esforç. Per això **les pensions han de permetre viure dignament, d'acord al cost de la vida.**

Liberals d'Andorra

D'altra banda, la responsabilitat de la gestió dels diners públics i la cobertura social requereix també un seguiment i una fiscalització que eviti els abusos del sistema, que perjudiquen sobre tot als que més ho necessiten.

Malauradament, com a país no vivim aïllats dels perills que envolten i colpegen el nostre entorn.

Invertir en seguretat és invertir també en el benestar de tots. Andorra s'ha caracteritzat sempre per ser un país on es viu tranquil. Fem que això continuï sent possible i no escatimem recursos en seguretat per poder protegir-nos de les amenaces globals creixents.

Som un projecte que se centra en una classe mitjana treballadora forta, en un entorn de lliure competència, on l'estat garanteix la seguretat jurídica vetllant pel compliment de la legalitat i la igualtat.

Aquesta combinació de factors és la clau de l'èxit del nostre model per garantir un estat del benestar que respongui a les necessitats i les oportunitats de tots els qui formem el sistema.

Les generacions més joves es mereixen polítics que creguin en les oportunitats d'aquest país i que transmetin aquest optimisme malgrat els dubtes i la desconfiança que genera la classe política actualment.

Hem de treballar, i aquest és un objectiu prioritari, per assegurar que tots els joves tinguin la possibilitat d'escollir la seva vida,

Un principi fonamental i necessari per a l'emancipació mitjançant la formació a l'escola, d'una banda, i de l'altra, possibilitant un èxit econòmic entès com a progrés dins de la societat, que hem de fer evolucionar envers la meritocràcia.

El fet que avui en dia una part important dels nostres joves vegin el futur amb preocupació és un símptoma que els estem fallant.

Tenir joves que no aspiren ni a treballar ni a continuar estudiant, no només demostra que els estem fallant, sinó que també posa de manifest que tenim un greu problema com a societat.

L'estat ha de donar les eines necessàries als joves que no gaudeixen de les mateixes oportunitats degut a les seves circumstàncies personals, familiars o socials.

Liberals d'Andorra

Quan la igualtat d'oportunitats és possible sobre la base de la meritocràcia, es poden corregir les desigualtats si l'estat hi té un rol actiu.

Cal un projecte polític generador de confiança que sigui capaç de crear oportunitats i creixement per a tots, un projecte polític que vostès no han sabut assolir, però que sí és possible.

Moltes gràcies.